

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 6 lipca 2006 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju
sądów powszechnych**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Jednocześnie upoważnia senatora Jarosława Chmielewskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych

Art. 1.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.¹⁾) w art. 50 § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. W razie nieuiszczenia grzywny, sąd może ją zamienić na karę pozbawienia wolności do siedmiu dni, biorąc pod uwagę rodzaj przewinienia, warunki osobiste ukaranego oraz stopień jego winy. Od postanowienia przysługuje zażalenie. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio."

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i poz. 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104.

UZASADNIENIE

Konieczność przygotowania projektowanej ustawy wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lipca 2005 roku (sygn. akt SK 26/04). Wyrok ten dotyczył niezgodności z Konstytucją art. 50 § 3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (określanej w dalszej części uzasadnienia jako "P.u.s.p."). Trybunał orzekł, że przepis ten jest niezgodny z art. 78 i art. 176 ust. 1 w związku z art. 41 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim nie przewiduje zażalenia na postanowienie o zamianie kary porządkowej grzywny na karę pozbawienia wolności.

Sąd może ukarać karą porządkową grzywny w razie naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenia sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie (art. 49 § 1 P.u.s.p.). Od postanowienia o ukaraniu karą porządkową przysługuje zażalenie.

Natomiast brak jest możliwości zaskarżenia orzeczenia wydanego na podstawie art. 50 § 3 P.u.s.p., co narusza konstytucyjne prawo do zaskarżenia orzeczenia pierwszoinstancyjnego (art. 78 Konstytucji) oraz do rozpatrzenia sprawy w postępowaniu dwuinstancyjnym (art. 176 ust. 1 Konstytucji). W postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 50 § 3 P.u.s.p. ingerencja sądu w konstytucyjnie chronioną sferę wolności osobistej (art. 41 ust. 1 Konstytucji) następuje bez uprzedniego merytorycznego zbadania przez sąd powodów, które sprawiły, iż osoba ukarana grzywną nie wykonała ciężącego na niej obowiązku. Trybunał Konstytucyjny uznał, iż fakt, że ukaranie karą porządkową następuje na podstawie i w trybie przepisów P.u.s.p., a nie na podstawie procedur sądowych regulujących rozpoznawanie określonych spraw, nie usprawiedliwia braku zachowania standardów zasadniczego postępowania sądowego.

Wydanie postanowienia o zamianie kary porządkowej na porządkową karę pozbawienia wolności skutkuje naruszeniem wolności osobistej człowieka. Niezgodność zakwestionowanego przepisu z art. 41 ust. 1 Konstytucji wiąże się z faktem pozbawienia wolności na podstawie niezaskarżalnego postanowienia sądu, a zatem w trybie, który nie odpowiada wymogom sprawiedliwej procedury.

Projektowana regulacja zawiera nowe brzmienie art. 50 § 3, w myśl którego decyzja o zamianie kary porządkowej grzywny na karę pozbawienia wolności będzie podlegała weryfikacji przez sąd drugiej instancji. Fakultatywność wydania postanowienia w tym zakresie pozwoli na zbadanie przyczyn nieuiszczenia grzywny i ocenę, czy w określonych okolicznościach wymierzenie kary pozbawienia wolności jest celowe.

Zaproponowane w projekcie rozwiązanie ustawowe dotyczące postępowania sądowego, a takim jest postępowanie o ukaraniu karą porządkową, uwzględnia wymogi wynikające z art. 176 ust. 1 Konstytucji, w myśl którego postępowanie sądowe jest dwuinstancyjne. Sąd wydający postanowienie o zamianie kary porządkowej grzywny na karę pozbawienia wolności nie jest sądem odwoławczym. Z tego względu konieczne jest przyznanie zainteresowanym dalszych środków prawnych, umożliwiających kwestionowanie orzeczenia sądu.

Projektowana regulacja zakłada ponadto, że przy zamianie kary grzywny na karę pozbawienia wolności sąd będzie brał pod uwagę rodzaj przewinienia, warunki osobiste ukaranego oraz stopień jego winy. Przewiduje się również odpowiednie stosowanie art. 50 § 1 P.u.s.p. co oznacza, że zażalenie przysługuje do sądu bezpośrednio przełożonego, a gdy zostało wydane przez sąd apelacyjny – do Sądu Najwyższego, natomiast do zażalenia stosuje się przepisy o postępowaniu właściwe w sprawie, w której zastosowano karę porządkową. W przypadku wniesienia zażalenia sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, może wstrzymać wykonanie kary porządkowej.

Przedmiot projektowanej ustawy pozostaje poza obszarem regulacji prawa Unii Europejskiej.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/1471/2006/DP/mw

Warszawa, 24.06. 2006 r.

Pan
Aleksander Bentkowski
Zastępca Przewodniczącego
Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk senacki nr 167), wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) w zw. z art. 60 ust. 3 pkt 1 i ust. 5 Regulaminu Senatu przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Ewę Ośniecką –Tamecką

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk senacki nr 167) (pismo nr BPS/KU-034/45/06), pragnę wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości